

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 24C/97/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113208960
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Čisovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2014:7113208960.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr.Zuzanou Čisovskou vo veci navrhovateľky: V. Š., G.. XX.X.XXXX, E. K. G., L. Č..XX/X, zastúpenej: JUDr.Emília Širotníková, advokátka, so sídlom v Trebišove, M.R.Štefánika 3197/32 proti odporcovi: T..M. Š., G..XX.XX.XXXX, K. Z. C., K. X, zastúpenému: JUDr.Melánia Kvietková, advokátka, so sídlom v Košiciach, Tomášikova 35, v konaní o určenie výživného na plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

Odporca je povinný platiť výživné na navrhovateľku vo výške 290 EUR, vždy do 15.dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky, počnúc od 17.4.2013 do budúcnosti.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

U r č u j e dlžné výživné vo výške 4.315,33 EUR za obdobie od 17.4.2013 do 30.9.2014, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Navrhovateľke náhradu trov konania proti odporcovi n e p r i z n á v a .

o d ō v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 17.4.2013 domáhala, aby súd zaviazal odporcu prispievať na jej výživu sumou vo výške 300 EUR mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom podania návrhu na začatie konania. Návrh odôvodnila skutočnosťami, že s odporcom, svojim otcom, nežije v spoločnej domácnosti od roku 2009, kedy sa presťahovala k babke z dôvodu nezhôd v domácnosti otca a jeho novej partnerky. V roku 2012, po ukončení stredoškolského štúdia, nastúpila na štúdium Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety v Bratislave. V čase podania návrhu jej odporca prispieval výživným vo výške 150 EUR, ktoré však zďaleka nepokrýva jej výdavky a nezohľadňuje ani príjem odporcu. Od septembra 2013 si vyživovaciu povinnosť prestal plniť.

Odporca vo vyjadrení k návrhu na začatie konania uviedol, že je schopný prispievať výživným len vo výške 80 EUR mesačne. Potvrdil, že od septembra 2013 si svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke neplní. Odporca namietal výšku nákladov navrhovateľky, súvisiacich najmä s ubytovaním na súkromí, ako aj poplatky spojené so štúdiom na súkromnej vysokej škole, s tým, že dcére doporučoval, aby študovala v Košiciach, aby boli menšie náklady na cestovné a na ubytovanie. Odporca potvrdil, že výživné na navrhovateľku prestal platiť od septembra 2013 z dôvodu, že podiel, ktorý bol vyplatený navrhovateľke z predaja bytu v podielovom spoluvlastníctve, zahŕňal aj investície, ktoré vynaložil na rekonštrukciu tohto bytu, pričom kompenzáciu týchto nákladov od navrhovateľky nežiadal. Takto vyplatený podiel teda pokrýva jej pohľadávku na výživné. Poukázal tiež na zmenu pomerov, ktorá v priebehu konania, počnúc od septembra 2014 nastala na jeho strane a teda, že jeho maloletá dcéra K. Š. nastúpila na 8-ročné gymnázium, s čím sú spojené zvýšené náklady. Odporca uviedol, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť požadované výživné. U navrhovateľky ide o nadštandardné

výdaje. Mal za to, že sa mohla správať ľudskejšie. Vysoká škola, ktorú navrhovateľka navštevuje, má aj pobočky, ktorú sú bližšie k miestu bydliska, čím mohlo dôjsť k zníženiu výdajov na cestovné, ako aj na ubytovanie. Čo sa týka samotných nákladov na ubytovanie, poukázal na to, že v Bratislave existujú aj iné internáty, kde sú oveľa priateľnejšie náklady než je ubytovanie na súkromí; podľa zistenia odporcu je to v rozmedzí od 80 do 100 EUR. Poukázal aj na to, že náklady na bývanie u navrhovateľky sú totožné ako náklady, ktoré vynakladá na bývanie odporca v trojizbovom byte s celou rodinou. Mal za to, že študijný život nie je o luxuse, ale o samotnom štúdiu. Naostatok navrhoval, aby súd od určeného výživného odrátal výšku prídavkov na dieťa, ktoré navrhovateľka poberá.

V priebehu konania sa navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 6.8.2014 domáhala, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým uloží odporcovi povinnosť prispievať na jej výživu sumou 150 EUR mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Navrhovateľka návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila skutočnosťami, že jej pravidelné mesačné výdavky sú vo výške cca 500 EUR mesačne. Sú to výdavky spojené s bývaním, stravovaním, cestovaním, zdravotnou starostlivosťou, štúdiom, obliekaním. Študuje v Bratislave a náklady na život sú vysoké. Doposiaľ je vypomáhala babka. Od septembra 2013 odporca neprispieva na jej výživu vôbec a už nie je schopná vypomáhať jej ani babka, ktorej sa znížil mesačný príjem a má zdravotné problémy. Vzhľadom na postoj odporcu je pravdepodobné, že konanie vo veci samej v dohľadnom čase nebude skončené. Keďže odporca momentálne neprispieva na jej výživu žiadnou sumou, jej výživa je vážne ohrozená. Navrhovateľka je polosirota, jej matka umrela, keď mala 9 rokov. Okrem otca nikto voči nej nemá vyživovaciu povinnosť.

Uznesením tunajšieho súdu č.k. 24C/97/2013-118 zo dňa 5.9.2014 súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel a zaviazal odporcu platiť výživné na navrhovateľku vo výške 150 EUR mesačne do právoplatného skončenia konania o určenie výživného. Uznesenie je vykonateľné, avšak nenadobudlo právoplatnosť. Voči uzneseniu podal odporca odvolanie.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením listinných dokladov tvoriacich obsah spisu a na základe týchto dôkazných prostriedkov zistil skutkový stav veci:

Z potvrdenia Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety, n.o. so sídlom v Bratislave, Palackého 1 zo dňa 3.9.2012 súd zistil, že navrhovateľka bola v akademickom roku 2012/2013 študentkou 1.ročníka dennej formy bakalárskeho štúdia v odbore sociálna práca. Z potvrdenia tejto vysokej školy zo dňa 13.9.2013 súd zistil, že navrhovateľka bola v akademickom roku 2013/2014 študentkou 2.ročníka dennej formy bakalárskeho štúdia v odbore sociálna práca. Navrhovateľka vypovedala, že v akademickom roku 2014/2015 kontinuálne pokračuje v štúdiu na tejto vysokej škole, v 3.ročníku bakalárskeho štúdia v rovnakom odbore.

Z listinných dokladov (vklad hotovosti na účet v banke, hromadný platobný príkaz) súd zistil, že navrhovateľka dňa 30.8.2012 poukázala na účet vysokej školy školné a zápisné vo výške 380 EUR za zimný semester 2012/2013, dňa 19.2.2013 školné vo výške 290 EUR za letný semester 2012/2013, dňa 3.9.2013 školné a zápisné vo výške 380 EUR za zimný semester 2013/2014, dňa 19.2.2014 školné 290 EUR za letný semester 2013/2014 a dňa 16.9.2014 školné a zápisné vo výške 380 EUR za zimný semester 2014/2015.

Zo smernice rektora Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety o výške školného a poplatkov spojených so štúdiom na vysokej škole, súd zistil, že školné za každý semester (zvlášť zimný a letný) v celom rozhodnom období predstavovalo sumu 290 EUR. Okrem školného sú študenti prvého, t.j. bakalárskeho stupňa, povinní pri nástupe do zimného semestra zaplatiť aj tzv. zápisné a to každý rok vo výške 90 EUR. Predpísaná úhrada za štúdium za celý akademický rok teda činí 670 EUR (290 + 290 + 90).

Z predložených listinných dokladov, ako aj z výpovede navrhovateľky súd zistil, že v období od nástupu do 1.ročníka vysokej školy, t.j. od septembra 2012 do júna 2013, bola ubytovaná v internáte F. I., A..P..U.. so sídlom v Bratislave.

Zo správy uvedeného internátu zo dňa 17.6.2014 súd zistil, že navrhovateľka mala s touto spoločnosťou uzatvorenú zmluvu o ubytovaní v období od 29.9.2012 do 30.6.2013, pričom si riadne plnila záväzky

vyplývajúce zo zmluvy a platila čiastku za ubytovanie vo výške 155 EUR mesačne. Uvedenú skutočnosť mal súd za preukázanú aj z platobných dokladov predložených navrhovateľkou. Výšku čiastky za ubytovanie mal súd za preukázanú aj z oficiálneho cenníka poplatkov.

Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že ubytovanie na internáte jej nevyhovovalo (viac študentov na jednej izbe s rôznymi študijnými plánmi), nemala vytvorené vhodné podmienky pre štúdium, preto sa od júla 2013 ubytovala na súkromí (v podnájme) spolu s ďalšou študentkou, s ktorou sa podieľajú na úhrade nájomného v rovnakom podiele, každá vo výške 180 EUR mesačne. Z predložených platobných dokladov súd zistil, že uvedenú sumu navrhovateľka hradí počnúc od júla 2013 až doposiaľ.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľka poberá sirotsky dôchodok vo výške 158 EUR mesačne. Ďalšou medzi účastníkmi konania nespornou skutočnosťou bolo, že v júni 2013 navrhovateľka obdržala sumu 14.500 EUR titulom kúpnej ceny za predaj trojizbového bytu nachádzajúceho sa v C. na ulici K. G. Č..X, ktorý bol v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania; navrhovateľka vlastnila podiel vo veľkosti 1 v pomere k celku a odporca podiel vo veľkosti 3 v pomere k celku. Predmetnú nehnuteľnosť získali titulom dedenia po nebohej matke navrhovateľky. Účastníci konania získali predajom bytu sumu 59.500 EUR.

Z lekárskej správy MUDr.C. O., všeobecnej lekárky pre deti a dorast zo dňa 19.3.2014 súd zistil, že navrhovateľka bola pre opakovaný kolapsový stav vyšetrená v odborných ambulanciách. Bolo potvrdené glaukomové ochorenie, bola dispenzarizovaná a liečená na očnej ambulancii. Neurologickým vyšetrením bola potvrdená migréna. Posledný kolapsový stav mala v októbri 2013. Pre zvýšenú hladinu hormónu štítnej žľazy je sledovaná aj v endokrinologickej poradni. Od detstva je dispenzarizovaná na alergológii pre atopický syndróm a pre opakované prejavy ekzému preliečovaná na kožnej ambulancii. Pre nepravidelný menštruačný cyklus je liečená aj v gynekologickej ambulancii; bola jej dlhodobo nasadená antikoncepcia.

Z výpovede navrhovateľky vyplynulo, že náklady na lieky u nej v priemere mesačne predstavujú cca 25 EUR. Vzhľadom na očný glaukóm každodenne užíva kvapky do očí Combigan, na ktoré pripláca 6 až 7 EUR; vydržia asi tri mesiace. Na hormonálnu antikoncepčnú liečbu YAZ dopláca mesačne okolo 14 až 15 EUR. Vzhľadom na atopický ekzém užíva lekárenskú kozmetiku. Nákup školských pomôcok, najmä skrípt, činil v školskom roku 2013/2014 cca 150 EUR.

Z predloženého účtovného dokladu súd zistil, že navrhovateľka za poskytovanie internetovej služby platí mesačne sumu 21,98 EUR.

Z cenníka predplatných cestovných lístkov platných pre MHD v Bratislave, platného od 1.6.2013 súd zistil, že zľavnený mesačný cestovný lístok prostriedkami MHD stojí 13 EUR.

Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že na živobytie si príležitostne privyrába aj brigádnickou činnosťou, počas víkendov v čase voľna, z čoho má priemerný zárobok vo výške cca 100 EUR mesačne.

Z potvrdenia Z. Ú. A. J. súd zistil, že do júna 2013 odporca poberal výsluhový dôchodok vo výške 485,96 EUR a od júla 2013 až doposiaľ vo výške 486,34 EUR.

Z výpovede odporcu súd zistil, že okrem výsluhového dôchodku jeho príjem tvorí aj mzda. Odporca pracuje ako vedecký pracovník na E. F. Z. C., L. Y., v odbore T., na základe pracovnej zmluvy. Z opisu jeho mzdového listu súd zistil, že jeho priemerný mesačný čistý príjem od februára 2013 do januára 2014 činil 675,28 EUR.

Z opisu mzdového listu v spojení s potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v C. súd zistil, že rodinné prídavky na navrhovateľku poberal odporca do augusta 2013 vo výške 23,10 EUR mesačne. Od augusta 2013 prídavky na navrhovateľku nepoberá.

Z rodného listu súd zistil, že odporca je otcom maloletej K. Š., nar.24.9.2002, ktorej matkou je J. Š., nar.X.X.XXXX.

Z výpovede odporcu ďalej súd zistil, že tento je ženatý s M..J. Š. a okrem navrhovateľky má vyživovaciu povinnosť len k maloletej K. Š., nar.24.9.2002, pochádzajúcej z tohto manželstva. Spolu s manželkou je bezpodielovým spoluvlastníkom trojizbového bytu na K. F. Č..X Z. C., ktorý bol zakúpený z hypotekárneho úveru, ktorý si vzal v júni 2013 a ktorý spláca vo výške 389 EUR mesačne. V máji 2013 získal predajom trojizbového bytu nachádzajúceho v C. na K. G. X (v podielovom spoluvlastníctve s navrhovateľkou) sumu 43.500 EUR (3/4 podielu), po odrátaní nákladov súvisiacich s vkladom do katastra nehnuteľností, na ktorých sa navrhovateľka nepodieľala. Odporca uviedol, že uvedené finančné prostriedky použil na úhradu dlhov; úver vo vzťahu k Poštovej banke vo výške 13.909 EUR, ktorý splácal po 230 EUR mesačne, úver vo vzťahu k Prima banke (použitý na rekonštrukciu bytu na ul.K..G.) vo výške 7.924 EUR, ktorý splácal po 130 EUR mesačne, úver vo vzťahu ku kreditnej karte Cetelem vo výške 2.400 EUR, ktorý splácal po 96 EUR mesačne, úver vo vzťahu k bankomatke Quatro vo výške 750 EUR, ktorý splácal po 25 EUR mesačne a úver vo vzťahu ku Quatro - karte vo výške 896 EUR, ktorý splácal po 29,87 EUR mesačne. Finančné prostriedky získané od Cetelem a Quatro odporca použil na pokrytie celkových životných nákladov, najmä z dôvodu, že jeho manželka je dlhodobo nezamestnaná. Vzhľadom k tomu, že vlastnil 16-ročné motorové vozidlo, toto predal a v auguste 2013 kúpil použité motorové vozidlo zn. Škoda Fabia Combi za cenu 8.900 EUR, ktoré nevyhnutne potrebuje, pretože vozí dcéru K. z miesta bydliska (na sídl. Ť.) na sídl. C., kde navštevuje základnú školu na A. ul.. Náklady na bývanie v byte na ul. K. G. predstavovali 200 EUR mesačne. Od augusta 2013 za byt na K. ul. platí podľa mesačného zálohového predpisu platieb sumu vo výške 181,33 EUR; spolu s úhradou za elektrinu a plyn sumu 230 EUR mesačne. Odporca ďalej uviedol, že tak, ako platil navrhovateľke, tak platí životnú poisťku aj maloletej K. vo výške 18 EUR mesačne, ďalej za svoju životnú poisťku sumu vo výške 28,28 EUR mesačne, ďalej poplatok za TV a internet vo výške 26,28 EUR mesačne, obedy pre maloletú K. 20 EUR mesačne a úhradu za používanie mobilného telefónu 20 EUR mesačne. Zároveň platí aj náklady na používanie telefónu svojej manželky, ako aj ZRPŠ pre maloletú K. vo výške 50 EUR na jeden rok. Jeho manželka nemá žiaden príjem, ani jej nevznikol nárok na vyplatenie podpory v nezamestnanosti.

Z výpisu zo splátkovej karty QUATRO súd zistil, že ku dňu 31.3.2013 dlžný zostatok úveru odporcu činil 896,24 EUR. Z výpisu z bankomatky QUATRO súd zistil, že dlžný zostatok ku dňu 31.3.2013 činil 750 EUR. Z výpisu z účtu kreditnej karty CETELEM z marca 2013 súd zistil, že celková dlžná suma činí 1.453,43 EUR. Z potvrdenia Prima banky Slovensko a.s. zo dňa 1.1.2013 súd zistil, že zostatok úveru odporcu ku dňu 31.12.2012 činí 7.924,36 EUR. Z výpisu z účtu Poštovej banky, a.s. súd zistil, že konečný stav istiny úvevu k 31.12.2012 činí 13.909,11 EUR.

Z mesačného zálohového predpisu platieb za služby spojené s užívaním bytu a preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv a paušálneho poplatku za výkon správy účinného od 1.9.2013, predpísaného Územným bytovým družstvom C.-Ť. súd zistil, že mesačná úhrada za byt na K. X je vo výške 181,33 EUR.

Z platobného dokladu SIPO II súd zistil, že za február 2014 poplatok za správu domu činí 178,65 EUR, záloha za elektrinu 40 EUR a koncesionársky poplatok 4,64 EUR, spolu 223,29 EUR.

Z pracovnej zmluvy uzavretej medzi Základnou školou A. X, C. ako zamestnávateľom a manželkou odporcu M..J. Š. ako zamestnankyňou súd zistil, že dňa 30.8.2012 medzi nimi vznikol pracovný pomer na výkon práce výchovno-vzdelávacia činnosť vykonávaná Z. Š.. Pracovný pomer bol uzatvorený na dobu určitú, najdlhšie do 30.6.2013.

Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C. zo dňa 2.2.2014 súd zistil, že manželka odporcu, M..J. Š., bola od 1.4.2014 zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie; evidencia ku dňu 25.8.2014 trvá. Predchádzajúce evidencie boli od 1.2. do 9.3.2014, od 1.10. do 14.11.2013, od 6.7.2011 do 29.8.2012.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C. súd zistil, že odporcovi bol vyplácaný prídavok na navrhovateľku od 1.1.2013 do 31.8.2013 vo výške 23,10 EUR mesačne. Od 1.9.2013 si odporca neuplatnil nárok na prídavok.

Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C. zo dňa 29.7.2014 súd zistil, že odporca si žiadosťou zo dňa 30.6.2014 uplatnil nárok na prídavok na navrhovateľku. Navrhovateľka si uplatnila

nárok na prídavok na dieťa (ako plnoleté nezaopatrené) dňa 28.7.2014. Konanie vo veci žiadosti odporcu priznanie prídavku na dieťa bolo z tohto dôvodu prerušené.

Podľa ust. § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v znení neskorších právnych predpisov, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopností, možností a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Podľa ust. § 65 ods.3 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa ust. § 75 ods.1,2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 77 ods.1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Súd vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti a s použitím vyššie citovaných zákonných ustanovení dospel k záveru, že nárok navrhovateľky na určenie výživného je dôvodný, pretože navrhovateľka v rozhodnom období od podania návrhu až do času rozhodovania súdu nebola schopná sama sa živiť.

Začiatok obdobia, rozhodného pre posúdenie návrhu, bol ohraničený momentom podania návrhu na začatie konania (17.4.2013), pretože v prípade plnoletých detí zákon umožňuje priznať výživné len od podania návrhu (§ 78 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine).

Z vyššie cit. ust. § 62 ods.1 Zákona o rodine vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá do času, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Kedy nastane takýto právny stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne. Súhrne je možné konštatovať, že dieťa je schopné samo sa živiť, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby.

V danom prípade mal súd za preukázané, že v rozhodnom období navrhovateľka, hoci dosiahla plnoletosť dňa 28.6.2010, nebola ešte schopná sama sa živiť, keďže po absolvovaní strednej školy kontinuálne riadne pokračovala v štúdiu na vysokej škole a bola odkázaná výživou na svojich rodičov, resp. v danom prípade len na odporcu, svojho otca, pretože jej matka umrela, keď mala navrhovateľka 9 rokov. Nebolo zistené, že by navrhovateľka v uvedenom období disponovala takým pravidelným zdrojom príjmu, z ktorého by mohla samostatne uspokojovať svoje potreby.

Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti otca súd prihliadal predovšetkým na základné kritériá, vymedzené v ustanovení § 75 ods.1 Zákona o rodine, ktorými sú v prvom rade odôvodnené potreby

maloletého dieťaťa, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery na strane povinného, v danom prípade otca.

Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patrí výživa vo vlastnom zmysle slova a to jeho hmotné potreby, ako je strava, šatstvo, bielizeň, obuv, hygienické potreby, riešenie bytovej otázky, ale aj kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom, ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Súd mal za to, že výživné určené vo výške 290 EUR mesačne, je primerané nákladom, potrebným na uspokojovanie odôvodnených potrieb navrhovateľky, s prihliadnutím najmä na skutočnosti, že ide o plnoletú ženu vo veku 23-24 rokov, študujúcu na vysokej škole. V rozhodnom období, od 17.4.2013 do 31.8.2013 bola navrhovateľka študentkou 1.ročníka, v období od 1.9.2013 do 31.8.2014 študentkou 2.ročníka a v čase rozhodovania súdu študentkou 3.ročníka Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety v Bratislave a to dennej formy bakalárskeho štúdia v odbore sociálna práca. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že náklady navrhovateľky len na zaplatenie školného a ubytovania v mieste štúdia činia v priemere mesačne 206 EUR (670 EUR školné + 1.800 EUR ubytovanie = 2470 EUR : 12 mesiacov). Po prirátaní ďalších nevyhnutných nákladov (mesačník na cestovanie prostriedkami MHD, internet, lieky) tieto činia v priemere mesačne 265,98 EUR. Uvedená suma však nezahŕňa ďalšie životné náklady ako stravu, telefón, cestovné do školy z miesta bydliska a späť, oblečenie, obuv, hygienické potreby, školské potreby, náklady na kultúrne vyžitie. Zvýšené náklady súvisiace so zdravotným stavom mal súd za preukázané z lekárskej správy. Navrhovateľka trpí viacerými zdravotnými problémami. Od detstva atopickým syndrómom a ekzémami - lieči sa na alergológii a kožnej ambulancii, pre očný glaukóm na očnej ambulancii, neurologickým vyšetrením bola potvrdená migréna. Pre opakovaný kolapsový stav bola vyšetrená v odborných ambulanciách; posledný kolapsový stav mala v októbri 2013. Pre nepravidelný menštruačný cyklus je liečená aj v gynekologickej ambulancii; bola jej dlhodobo nasadená antikoncepcia. Navrhovateľka teda užíva antikoncepciu nie z dôvodu zabránenia počatia dieťaťa (čo je inak potrebné vzhľadom na vek a vyspelosť považovať za prejav zodpovedného prístupu k tejto stránke života), ale antikoncepcia je u nej indikovaná zo zdravotného hľadiska.

Čo sa týka príjmu navrhovateľky, táto poberá sirotsky dôchodok vo výške 155 EUR mesačne. Nespornou skutočnosťou bolo, že v júni 2013 navrhovateľka obdržala sumu 14.500 EUR za predaj trojizbového bytu nachádzajúceho sa v C. na ulici K. G. č.X, ktorý bol v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania; navrhovateľka vlastnila podiel vo veľkosti 1 v pomere k celku. Čo sa týka občasného príjmu navrhovateľky z brigádnickej činnosti počas víkendov resp. vo voľnom čase, tento príležitostný príjem na výšku výživného nemá vplyv. Súdna judikatúra takúto angažovanosť dieťaťa oceňuje ako investíciu sily a času a považuje ho za vreckové.

K námietke odporcu, že navrhovateľka si namiesto vysokej školy v mieste bydliska resp. bližšie k nemu vybrala vysokú školu v Bratislave, s čím sú spojené vyššie náklady, súd považuje za potrebné uviesť, že všeobecný pohľad súdnej praxe na otázku vzdelávania detí je jednoznačný - štúdium je vkladom, ktorý dieťaťu prospieva. Dieťa, ktoré je plnoleté a úplne spôsobilé, má možnosť slobodne sa rozhodnúť o svojom výchovnom prostredí a teda, s ktorým z rodičov bude bývať alebo aj, či bude bývať bez rodičov. Takéto dieťa by teda malo mať aj možnosť slobodne sa rozhodnúť podľa svojich individuálnych, špecifických potrieb, zamerania a záujmov pre takú vysokú školu a také prostredie, ktoré mu najviac vyhovujú, a to nielen z pohľadu kvality vzdelania a ďalšieho pracovného uplatnenia, ale aj z pohľadu celkového osobnostného rastu dieťaťa a povinný rodič by takúto voľbu mal akceptovať a dieťa podporiť nielen po ľudskej stránke, ale aj materiálne, samozrejme za predpokladu, že mu to jeho majetkové pomery, schopnosti a možnosti dovoľujú. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že navrhovateľka v štúdiu od 1.ročníka riadne, bez prerušenia pokračuje, v čase rozhodovania bola študentkou 3.ročníka vysokej školy. V praxi sú v súčasnosti veľmi časté prípady, kedy sa deti vzdelávajú viac rokov, študujú na viacerých školách a to aj v zahraničí, študujú jazyky, absolvujú stáže, prerušia štúdium na určitý čas, prechádzajú z jednej vysokej školy na druhú a pod. Dokonca ani takéto prípady nemusia viesť k záveru o zániku vyživovacej povinnosti rodičov.

Vo vzťahu k námietke odporcu voči nákladom na ubytovanie navrhovateľky v mieste jej štúdia súd konštatuje, že úhradu vo výške 180 EUR mesačne za ubytovanie, ktoré poskytuje súkromie a pokojné

prostredie pre štúdium, súd nepovažuje za nadštandardné. Napokon, rozdiel medzi úhradou, ktorú bola navrhovateľka povinná platiť za ubytovanie nižšej kvality (viacerí študenti na jednej izbe so spoločným hygienickým zariadením, s rozdielnymi študijnými plánmi) na internátnej ubytovni, t.j. 155 EUR mesačne a vyššie uvedenou úhradou za ubytovanie na súkromí, je v podstate porovnateľný.

Čo sa týka schopností, možností a majetkových pomerov na strane otca, ako ďalšieho kritéria pre určenie rozsahu výživného, súd mal za preukázané, že odporca má pravidelný príjem z výsluhového dôchodku a mzdy z pracovného pomeru spolu vo výške 1.161,62 EUR mesačne. Súd prihladal na skutočnosť, že odporca je ženatý a má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletej K., ktorá mala v rozhodnom období 10,5 -12 rokov a bola žiačkou 4. a 5. ročníka základnej školy a v čase rozhodovania podľa tvrdenia odporcu žiačkou 1.ročníka osemročného gymnázia. Jeho náklady na uspokojenie bytovej otázky - býva v 3-izbovom byte na K. ul. v C. (ktorý má v spoločnom vlastníctve s manželkou) spolu s manželkou a maloletou dcérou, činia 224 EUR mesačne. Predmetný byt kúpil v auguste 2013 za hypotekárny úver, poskytnutý vo výške 72.000 EUR. Odporca tvrdil, že predmetný úver spláca po 389 EUR mesačne; uvedené tvrdenie však nepreukázal. Súd pri rozhodovaní prihladol aj na ďalší príjem odporcu, ktorý v máji 2013 získal predajom spoluvlastníckeho podielu k bytu na K. G., vo výške vyše 43.500 EUR. Tento príjem totiž, ako sám uviedol, navrhovateľ použil na splatenie úverov, ktoré si vzal ešte v minulosti na rekonštrukciu bytu, na kúpu motorového vozidla a na celkové vykrytie životných nákladov. Z ustálenej súdnej praxe je však zrejmé, že pri výpočte výživného sa splátky úverov, leasingu a hypoték, ktoré povinný rodič pravidelne platí, nezohľadňujú. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporca na splátkovej karte QUATRO zaplatil 896,24 EUR, na bankomatke QUATRO 750 EUR, na kreditnej karte CETELEM 1.453,43 EUR, vo vzťahu k Prima banke Slovensko 7.924,36 EUR a vo vzťahu k Poštovej banke, a.s. 13.909,11 EUR, spolu teda na úveroch zaplatil cca 25.000,-EUR. Z ostávajúcej sumy, získanej predajom bytu vo výške cca 18.500 EUR kúpil v auguste 2013 motorové vozidlo Škoda Combi za kúpnu cenu 8.900 EUR. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že aj po zohľadnení úverov a kúpy motorového vozidla, odporcovi ostala k dispozícii z príjmu z predaja bytu ešte suma vo výške 9.600 EUR.

Skutočnosť, že navrhovateľka bola vlastníčkou podielu na nehnuteľnosti, resp. že je bola vyplatená hodnota tohto podielu, ktorý získala titulom dedenia po svojej matke, nezbavuje otca plnenia vyživovacej povinnosti. V tejto súvislosti je totiž potrebné poukázať na okolnosti posudzovanej veci. Navrhovateľka má už len jedného rodiča, odporcu. Navrhovateľka u odporcu nebýva (ani počas návratov zo školy; býva u starej mamy). Odporca sa teda výkonom reálnej osobnej starostlivosti resp. starostlivosti o spoločne zdieľanú domácnosť (ktorá sa považuje za čiastočnú kompenzáciu plnenia vyživovacej povinnosti) na plnení vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke nepodieľa. Takéto zázemie, obvyklé u detí, ktoré majú oboch rodičov, navrhovateľka postráda. Vyživovaciu povinnosť, ktorú by inak voči navrhovateľke mala jej matka, len čiastočne do istej miery nahrádza sirotsky dôchodok. Jej celková životná situácia je teda vo všeobecnosti, v porovnaní s inými deťmi s oboma žijúcimi rodičmi, nepochybne ťažšia. Za takýchto okolností príjem, ktorý navrhovateľka dostala titulom dedenia po nebohej matke, vo svojej podstate nahrádza plnenie, ktoré by navrhovateľka od nej dostala. Podľa názoru súdu by takýto príjem mal slúžiť najmä ako určitá záruka resp. zdroj pre zabezpečenie budúcnosti, napr. na riešenie jej bytovej otázky po skončení vysokej školy. V žiadnom prípade tento príjem nemožno považovať za kompenzáciu výživného, ktoré je povinný platiť odporca.

Vo vzťahu k návrhu odporcu, aby súd odpočítal od určeného výživného prídavky na dieťa, ktoré odporca od septembra 2013 nepoberá a poberá ich sama navrhovateľka, súd uvádza, že táto žiadosť nemá žiadne opodstatnenie. Z ustálenej súdnej praxe jednoznačne vyplýva, že pri zisťovaní príjmu rodičov sa na prídavky na dieťa neprihliada. Prídavky na dieťa totiž patria dieťaťu. Uvedené však neznamená, že by túto dávku bolo potrebné zohľadňovať ako príjem dieťaťa a odpočítavať ho od určeného výživného.

K tvrdeniu odporcu, aby pri určovaní výživného zohľadnil skutočnosť, že maloletá K. v septembri 2014 nastúpila do 1.ročníka osemročného gymnázia, s čím sú spojené zvýšené náklady súd uvádza, že odporca tvrdenú skutočnosť nepreukázal; najmä však nepreukázal, o aké náklady ide a či sú vyššie oproti minulosti. Súd samozrejme pri určení výživného zo strany odporcu prihladol na jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletej K. a výživné určil tak, aby bol ponechaný priestor aj na plnenie tejto vyživovacej povinnosti. Je však potrebné uviesť, že túto vyživovaciu povinnosť nenesie odporca výlučne sám, ale spolu s matkou maloletej, pričom náklady na uspokojenie odôvodnených potrieb maloletej sú vzhľadom na jej vek a zdravie prirodzene nižšie.

Súd nevidel dôvod, aby pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu voči navrhovateľke zohľadnil skutočnosť, že manželka odporcu, M..J. Š., je dlhodobo nezamestnaná. Pri určovaní výživného sú rozhodujúce reálne schopnosti a možnosti rodičov mať príjem z výkonu práce, ktoré ovplyvňujú jednak subjektívne okolnosti (vek, vzdelanie, fyzická zdatnosť, pracovné skúsenosti, celkový postoj k výkonu práce, v prípade potreby ochota prijať zamestnanie aj mimo rámca dosiahnutého vzdelania) a jednak okolnosti objektívne (napr. pracovné príležitosti v danom regióne). Z dokazovania vyplýva, že manželka odporcu v rozhodnom období od 30.8.2012 do 30.9.2013 a v období od 15.11.2013 do 31.1.2014 nebola evidovaná na úrade práce a teda, pracovala a z výkonu práce jej plynul príjem. V období od 1.10.2013 do 14.11.2013 a od 1.2.2014 bola nezamestnaná. Manželka odporcu má ukončené vysokoškolské vzdelanie s titulom Mgr., má 36 rokov, je zdravá a okrem vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére K. inú vyživovaciu povinnosť nemá. Odporca nepreukázal, že schopnosti a možnosti jeho manželky mať príjem z výkonu práce súvisia s objektívnymi a nie subjektívnymi skutočnosťami.

Zhrnúc výsledky dokazovania súd konštatoval, že výživné vo výške 290 EUR mesačne je primerané nákladom, potrebným na uspokojovanie odôvodnených potrieb navrhovateľky, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom odporcu. Súdom určené výživné vo výške 290 EUR mesačne (t.j. 9,66 EUR na 1 deň) predstavuje 25 % z čistého príjmu odporcu tvoreného len výsluhovým dôchodkom a mzdou a teda, bez prihliadnutia na ďalší, vyššie uvedený príjem odporcu z predaja bytu vo výške 43.500 EUR, ktorý odporca použil na zaplatenie úverov a kúpu motorového vozidla. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol.

Súd zároveň rozhodol o výške dlžného výživného za obdobie od 17.4.2013, t.j. od podania návrhu na súde, do 30.9.2014, t.j. do posledného dňa v mesiaci, v ktorom súd vo veci rozhodol.

Výška dlžného výživného za uplynulé obdobie sa určuje rozdielom medzi súdom stanoveným výživným a výživným, ktoré povinný v rozhodnom období skutočne zaplatil.

V konaní nebola spornou skutočnosť, že odporca si svoju vyživovaciu povinnosť plnil do septembra 2013 vo výške 150 EUR; naposledy zaplatil výživné v mesiaci august 2013. Za rozhodné obdobie teda zaplatil 750 EUR (5 mesiacov x 150 EUR).

V zmysle tohto rozsudku mal odporca platiť výživné vo výške 290 EUR mesačne a teda, spolu za obdobie od 17.4.2013 do 30.9.2014 mal zaplatiť 5.065,33 EUR (za 14 dní mesiaca apríl 2013 pomerná čiastka 135,33 EUR + /17 mesiacov x 290 EUR = 4.930 EUR/). Rozdiel medzi súdom určeným výživným 5.065,33 EUR a skutočne zaplateným výživným 750 EUR činí 4.315,33 EUR.

Podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa ust. 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V danom prípade, v zmysle zásady úspechu v konaní a vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. navrhovateľke patrí právo na náhradu trov konania proti odporcovi.

Trovy navrhovateľky pozostávajú z trov právneho zastúpenia, pretože navrhovateľku v spore zastupoval advokát.

Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Podľa zaužívanej súdnej praxe pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa treba prihliadnúť na osobné, majetkové, zárodkové a iné pomery oboch účastníkov, t.j. treba prihliadnúť na pomery nielen

toho, koho by podľa všeobecného ustanovenia stíhala povinnosť nahradiť trovy konania, ale i toho, koho majetková sféra by bola použitím tohto ustanovenia dotknutá a súčasne je potrebné zohľadniť aj okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku.

Súd konštatoval, že v danom prípade je namieste použitie moderačného práva súdu zmierniť dôsledok právnej normy (§142 ods.1 O.s.p.) upravujúcej náhradu trov konania a to podľa ust. § 150 ods.1 O.s.p.. Dôvodom hodným osobitného zreteľa je charakter tohto konania, resp. jeho predmetu, ktorým je nárok na výživné. Súd okrem bežného výživného uložil odporcovi aj povinnosť zaplatiť dlžné výživné za uplynulé obdobie, ktoré predstavuje pomerne vysokú čiastku. Súd vzhľadom na majetkové a osobné pomery odporcu považuje za dôležité, aby primárne bola uspokojená predovšetkým pohľadávka navrhovateľky na dlžné výživné a zároveň, aby bol odporca reálne schopný pravidelne plniť vyživovaciu povinnosť aj platením bežného výživného. Z uvedených dôvodov súd vyslovil, že navrhovateľke náhradu trov konania, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom súdu, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. (§ 251 O.s.p.)